

VAKIF KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ

KURAM

**24.04.2025 ÜRETİM TARİHLİ 2404S50003 SERİ NUMARALI
MASTERCRETETM 285 THIX (ALBARIA® STRUTTURA) TAMİR HARCİ
MALZEME ANALİZ RAPORU**

RAPOR NO: 949

**FATİH
SULTAN
MEHMET**
VAKIF ÜNİVERSİTESİ

TEMMUZ 2025

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	2
2. ÖRNEK TANIMI.....	2
3. ANALİZLER.....	3
3.1. Yığın Yoğunluk Testi.....	3
3.2. Elek Analizi.....	3
3.3. Tuz, Protein ve Yağ Analizi.....	4
3.4. Sülfat Tayini, Serbest Kireç, Serbest Su Muhtevası, Kızdırma Kaybı ve Asitte Kayıp5	
3.5. SEM-EDX Analizi.....	5
3.6. X-Işını Floresans (XRF) Analizi.....	6
3.7. X-Işını Difraktometresi (XRD) Analizi.....	7
3.8. Eğilme Dayanımı.....	8
3.9. Tek Eksenli Basınç Dayanımı.....	9
4. DEĞERLENDİRME.....	10
5. NOTLAR.....	12

1. GİRİŞ

MBT Teknik Yapı Kimyasalları San. ve Tic. A.Ş. tarafından **24.04.2025 Üretim Tarihli 2404S50003 Seri Numaralı, MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcı** isimli ürünün malzeme analiz raporu için, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Vakıf Kültür Varlıklarını Koruma, Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne (KURAM) 19.03.2025 tarihli dilekçe ile başvuruda bulunmuştur.

Üretici firma tarafından ticari olarak sunulduğu ambalajında gönderilmiş olan malzeme KURAM bünyesinde bulunan **Prof. Dr. Ahmet Refik Ersen Restorasyon ve Konservasyon Laboratuvarı**'nda incelenmiş, bu kapsamda fiziksel, kimyasal ve mekanik deneyler ve aletli analizler ile malzemenin içeriği ve özellikleri standartlara göre belirlenmiştir.

2. ÖRNEK TANIMI

Başvuru sahibi firma tarafından laboratuvarımıza teslim edilmiş olan örneğin tanımı aşağıda verilmiştir.

Şekil 1. İnceleme Konusu MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcının Görüntüsü ve Tanımı

3. ANALİZLER

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Vakıf Kültür Varlıklarını Koruma, Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne (KURAM'a) ilgilisi tarafından getirilen toz malzemede; yığın yoğunluk, elek analizi, tuz, protein ve yağ analizi, sülfat (SO₃ cinsinden gösterilen) tayini, serbest su muhtevası, kızdırma kaybı ve asitte kayıp, SEM-EDX analizi, XRF analizi, X-ışını difraktometresi (XRD) analizi, tamir harcında eğilme deneyi ve tek eksenli basınç deneyi yapılmıştır.

3.1. Yığın Yoğunluk Testi

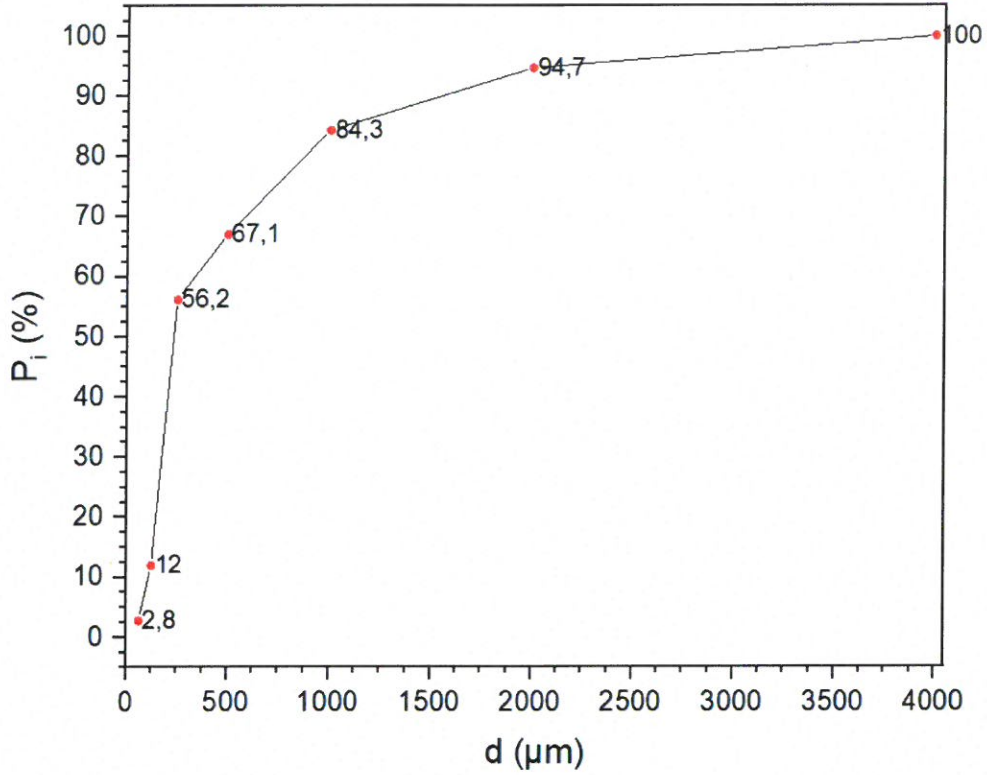
Bahsi geçen firma yetkilileri tarafından teslim edilmiş malzemede yığın yoğunluk tayini TS EN 459-2 (Yapı Kireci-Bölüm 2: Deney yöntemleri) standardına uygun olarak yapılmış, elde edilen sonuçlar Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Yığın Yoğunluk Tayini	
Örnek No	Yığın Yoğunluk (kg/dm ³)
1	1,172
2	1,176
3	1,173
Ortalama	1,174

3.2. Elek Analizi

Anılan firma tarafından teslim edilmiş malzemenin dane boyutu dağılımını belirlemek için elek analizi deneyi yapılmış, elde edilen sonuçların ortalaması Tablo 2'de, granülometri eğrisi Şekil 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Tamir Harcı Örneğinin Elek Analizi Sonuçları							
Elek Gözü Açıklığı (µm)	63	125	250	500	1000	2000	4000
Elekten Geçen, P _i (%) Ortalama	2,8	12,0	56,2	67,1	84,3	94,7	100,0

Şekil 2. Tamir Harcının Granülometri Eğrisi

3.3. Tuz, Protein ve Yağ Analizi

Yukarıda tanımı yapılmış olan numunede bulunabilecek suda çözünabilir tuzların niteliklerinin (klorür, sülfat, karbonat ve nitrat tuzları) belirlenebilmesi; yağ, protein gibi katkı maddelerinin varlığının araştırılması amacı ile laboratuvarda basit spot testler yapılmış, sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Suda Çözünabilir Tuzlar ve Organik Madde Analizi [- : Yok; + : Az var; ++ : Var; +++ : Fazla var; ++++ : Çok Fazla var]								
ÖRNEK NO	SUDA ÇÖZÜNEBİLİR TUZLAR						ORGANİK MADDE	
	Cl ⁻	SO ₄ ²⁻	CO ₃ ²⁻	NO ₃ ⁻	İLETKENLİK (µS)	pH (21,2 °C)	PROTEİN	YAĞ
1	-	-	-	-	4200	12,18	-	-

3.4. Sülfat Tayini, Serbest Kireç, Serbest Su Muhtevası, Kızdırma Kaybı ve Asitte Kayıp

Anılan firma tarafından teslim edilmiş malzemede asitte kayıp ve serbest su muhtevası tayin edilmiştir. Malzeme 125 µm elekten elenmiş, elek altında kalan toz numunede sülfat (SO₃ cinsinden gösterilen) miktarı, kalsinasyon (kızdırma kaybı) ve serbest kireç analizleri TS EN 459-2 standardına uygun olarak yapılmış, sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

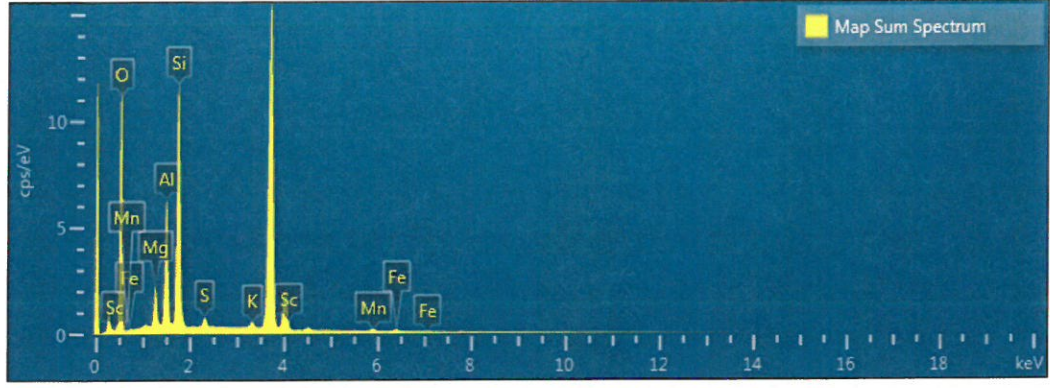
Tablo 4. Sülfat Tayini, Serbest Kireç, Serbest Su Muhtevası, Kızdırma Kaybı ve Asitte Kayıp					
Numune No	Sülfat (SO₃ Cinsinden) (%)	Serbest Kireç (%)	Serbest Su Muhtevası (%)	Kızdırma Kaybı (%)	Asitte Kayıp (%)
1	0,70	11,96	0,10	6,34	24,68
2	0,73	12,81	0,15	6,35	24,88
3	0,81	12,54	0,15	6,38	24,55
Ortalama	0,75	12,43	0,12	6,36	24,70

3.5. SEM-EDX Analizi

MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcı 125 µm elekten elenmiş, elek altında kalan malzemede EDX analizinin gerçekleştirildiği bölgenin SEM görüntüsü Şekil 3'de, EDX spektrumu Şekil 4'te, tespit edilen elementler ve bunlara ait oksitlerin yüzde dağılımları ise Tablo 5'te verilmiştir.

Şekil 3. Tamir Harcının SEM Görüntüsü

Şekil 4. Tamir Harcının EDX Spektrumu

Tablo 5. EDX Analizinde Tespit Edilen Element ve Oksitlerinin Yüzde Dağılımları							
Element	Line Type	Weight %	Weight % Sigma	Atomic %	Oxide	Oxide %	Oxide % Sigma
O	K series	38.16	0.12	57.16			
Mg	K series	2.12	0.04	2.09	MgO	3.52	0.06
Al	K series	6.40	0.05	5.68	Al ₂ O ₃	12.09	0.10
Si	K series	12.64	0.07	10.79	SiO ₂	27.04	0.14
Ca	K series	37.96	0.12	22.70	CaO	53.11	0.16
S	K series	0.64	0.03	0.48	SO ₃	1.60	0.07
Fe	K series	0.67	0.08	0.29	FeO	0.86	0.11
Mn	K series	0.66	0.07	0.29	MnO	0.85	0.09
K	K series	0.62	0.03	0.38	K ₂ O	0.75	0.04
Na	K series	0.13	0.03	0.14	Na ₂ O	0.18	0.04
Total		100.00		100.00		100.00	

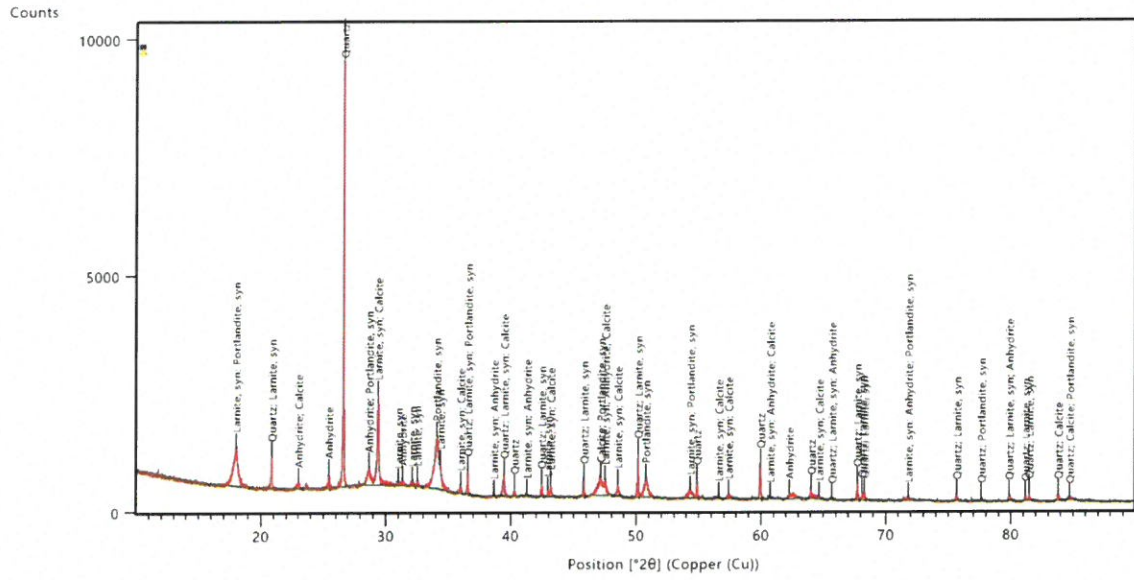
3.6. X-Işını Floresans (XRF) Analizi

MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcı 125 µm elekten elenmiş, elek altında kalan malzemede XRF analizi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

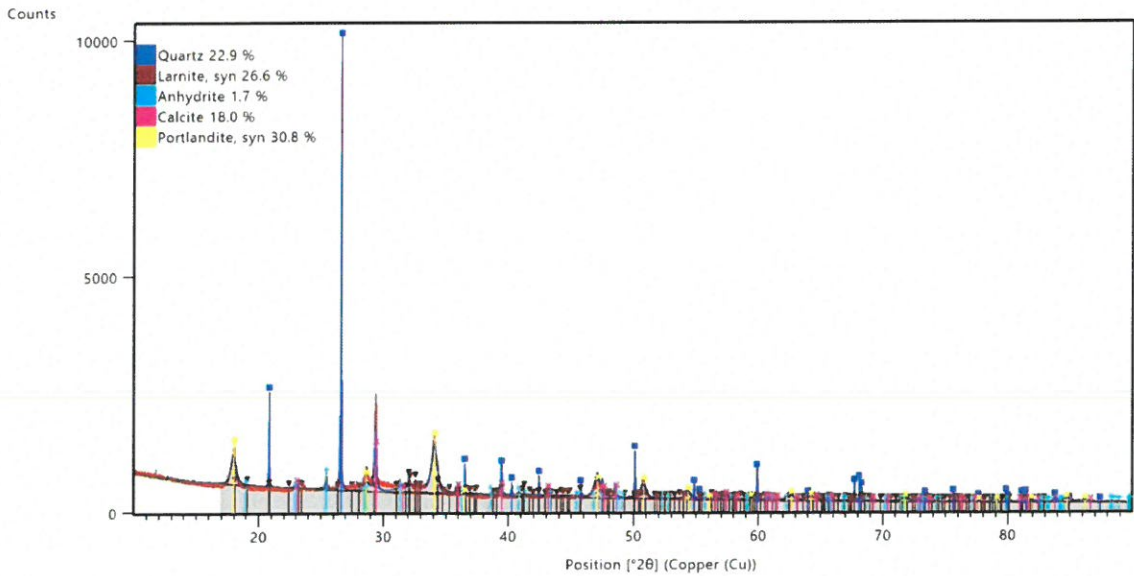
Tablo 6. Tamir Harcının XRF Analizi Sonuçları			
No	Component	Result	Unit
1	Al ₂ O ₃	7,90	mass%
2	SiO ₂	21,37	mass%
3	SO ₃	1,29	mass%
4	K ₂ O	0,23	mass%
5	CaO	54,67	mass%
6	TiO ₂	0,15	mass%
7	Fe ₂ O ₃	0,38	mass%
8	MgO	7,38	mass%
9	S-BLEND	0,10	
10	LOI	6,36	mass%

3.7. X-Işını Difraktometresi (XRD) Analizi

MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcı 125 µm elekten elenmiş, elek altında kalan malzemenin içeriğindeki minerallere karşılık gelen kristal fazlarının tespit edilmesi amacıyla X-Işını Kırınımı (XRD) yöntemi uygulanmış ve XRD kırınım deseni Şekil 5'te, verilmiştir. XRD analizi sonucuna göre numunenin içerisindeki fazların miktarını tespit etmek için yapılan Rietveld kantitatif analizi sonucu Şekil 6 ve Tablo 7'de verilmiştir. Analiz sonucu X'pert HighScore Plus yazılımı ve ICDD PDF-4 kütüphanesi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Şekil 5. Tamir Harcının XRD Kırınım Deseni

Şekil 6. Tamir Harcının Rietveld Analizi

MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcının; **Portlandit** (kalsiyum hidroksit- $\text{Ca}(\text{OH})_2$), **Larnit** (di-kalsiyum silikat- $2\text{CaO}.\text{SiO}_2$), **Kuvars** (silisyum dioksit- SiO_2) **Kalsit** (kalsiyum karbonat- CaCO_3) ve **Anhidrit** (kalsiyum sülfat- CaSO_4) içerdiği, bu fazların oranının sırasıyla %30,8 **Portlandit**, %26,6 **Larnit**, %22,9 **Kuvars**, %18,0 **Kalsit** ve %1,7 **Anhidrit** olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Rietveld Kantitatif Analizi Sonuçları				
Bileşen Adı	Kimyasal Formülü	Mineral Adı	Oranı (%)	Açıklama
Kalsiyum Hidroksit	$\text{Ca}(\text{OH})_2$	Portlandit	30,8	Hem hidrolik kireç hem de çimento hidratasyon sürecinde oluşabilir.
Di-kalsiyum Silikat	$2\text{CaO}.\text{SiO}_2$	Larnit	26,6	Hidrolik kireç ve Portland çimentosu bileşenidir.
Silisyum dioksit	SiO_2	Kuvars	22,9	Hidrolik kireç üretmek için katılan kilin bileşeni olabilir.
Kalsiyum Karbonat	CaCO_3	Kalsit	18,0	Genellikle bağlayıcı olarak değil, agrega olarak tercih edilir (hammadenin tam pişirilmediği durumlarda da görülebilir)
Kalsiyum Sülfat	$\text{Ca}(\text{SO}_4)$	Anhidrit	1,7	Hammadenin pişirildiği (kömür vb.) yakıtlardan ve/veya alçıdan kaynaklanabilir.

3.8. Eğilme Dayanımı

Eğilme dayanımı deneyi numuneleri, **TS EN 1015-11** *Kagır harcı-Deney metotları-Bölüm 11: Sertleşmiş harcın basınç ve eğilme dayanımının tayini* standardına göre; *ürünün teknik dokümanındaki %17 oranında su miktarına uygun olarak hazırlanmış*, kalıplara dökülmüş; ilk 7 gün $(20\pm 2)^\circ\text{C}$ sıcaklık, %95 nem, sonraki 21 gün $(20\pm 2)^\circ\text{C}$ sıcaklık, %65 nem koşullarında kür edilmiştir. Eğilme dayanımı deneyinde elde edilen sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Tamir Harcı Örneğinin Eğilme Dayanımı Deneyi Sonuçları					
Deney No	Numune Boyutları (mm)			[20 ± 2) $^\circ\text{C}$, %95 Nem]	[20 ± 2) $^\circ\text{C}$, %65 Nem]
	En	Boy	Uzunluk	7 Günlük Eğilme Dayanımı (MPa)	28 Günlük Eğilme Dayanımı (MPa)
1	40,00	40,00	160,00	3,60	4,67
2	40,00	40,00	160,00	3,91	4,58
3	40,00	40,00	160,00	3,29	4,78
Ortalama				3,60	4,68

3.9. Tek Eksenli Basınç Dayanımı

Tek eksenli basınç dayanımı deneyi numuneleri, **TS EN 1015-11** *Kagir harcı-Deney metotları-Bölüm 11: Sertleşmiş harcın basınç ve eğilme dayanımının tayini* standardına göre; eğilme dayanımı deneyinde iki parçaya ayrılmış olan numunelerde kuvvet uygulanan yüzey alanını 40mm x 40mm oluşturulacak başlıklar kullanılarak yapılmış, elde edilen sonuçlar Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Tamir Harcı Örneğinin Tek Eksenli Basınç Dayanımı Deneyi Sonuçları							
Gün / Numune	1	2	3	4	5	6	Ortalama
7 Günlük Basınç Dayanımı (MPa)	11,64	12,01	11,61	12,01	12,19	11,85	11,88
28 Günlük Basınç Dayanımı (MPa)	19,41	18,84	18,91	19,21	19,18	18,39	18,99

4. DEĞERLENDİRME

MBT Teknik Yapı Kimyasalları San. ve Tic. A.Ş. tarafından **24.04.2025 Üretim Tarihli 2404S50003 Seri Numaralı, MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcı** isimli üründe Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Vakıf Kültür Varlıklarını Koruma, Uygulama ve Araştırma Merkezi (KURAM), **Prof. Dr. Ahmet Refik Ersen Restorasyon ve Konservasyon Laboratuvarı**'nda yapılan fiziksel, kimyasal ve aletli analizler ile malzemenin içeriği ve özellikleri standartlara göre incelenmiş, sonuçlar aşağıda verilmiş ve tabloda 10'da özetlenmiştir. İnceleme konusu ürünün:

- Yığın yoğunluğunun $1,17 \text{ kg/dm}^3$, su muhtevasının %0,12 ve maksimum dane boyutunun 4 mm olduğu,
- 28. gündeki ortalama eğilme dayanımının 4,68 MPa ve ortalama basınç dayanımının 18,99 MPa olduğu,

125 μm elek altı numunedeki;

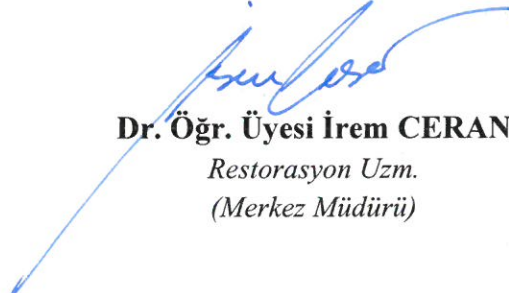
- Sülfat (SO_3) içeriğinin normal sınırlar ($\leq\%2$) içerisinde kaldığı,
- XRD analizinde (Tablo 6) kalsiyum hidroksit- $\text{Ca}(\text{OH})_2$ (**Portlandit**), di-kalsiyum silikat- $2\text{CaO}.\text{SiO}_2$ (**Larnit**), silisyum dioksit- SiO_2 (**Kuvars**), kalsiyum karbonat- CaCO_3 (**Kalsit**) ve kalsiyum sülfat- CaSO_4 (**Anhidrit** içerdiği, bu fazların oranının sırasıyla %30,8 **Portlandit**, %26,6 **Larnit**, %22,9 **Kuvars**, %18,0 **Kalsit** ve %1,7 **Anhidrit** olduğu tespit edilmiştir.
- Di-kalsiyum silikat $2\text{CaO}.\text{SiO}_2$ (Larnit); hem hidrolik kirecin hem de portland çimentosunun üretim sürecinde oluşan bir mineraldir. Hidrolik kireçli ürünlerde tespit edilen Larnit, 900-1250 °C sıcaklık aralığında pişirme işlemi sırasında oluşmaktadır. Çimento üretiminde ise sıcaklık 1400°C'nin üzerine çıktığından, bu sıcaklıkta Larnit'in bir kısmının $3\text{CaO}.\text{SiO}_2$ tri-kalsiyum silikat'e (Alit'e) dönüşmesi söz konusudur. Üründe, Larnit ile birlikte Alit de bulunur ise çimentonun varlığına işaret eder, yalnızca **Larnit'in ($2\text{CaO}.\text{SiO}_2$ di-kalsiyum silikatın) bulunması ürünün hidrolik kireçli olduğunun göstergesidir.**
- Çimento katkısı varlığının araştırılması amacı ile üründe gerçekleştirilen deneysel çalışmadan elde edilen ve Tablo 7'de tanımlanmış fazlar ile Tablo 10'da verilen çimento fazları karşılaştırılmış, inceleme konusu üründe $3\text{CaO}.\text{SiO}_2$ tri-kalsiyum silikat (**Alit**), $3\text{CaO}.\text{Al}_2\text{O}_3$ tri-kalsiyum alüminat (**Mayenit**) $4\text{CaO}.\text{Al}_2\text{O}_3.\text{Fe}_2\text{O}_3$, tetra-kalsiyum

alüminoferrit (**Brownmillerit**) fazlarının bulunmadığı dolayısı ile ürünün **çimento** katkısı içermediği kanaatine varılmıştır.

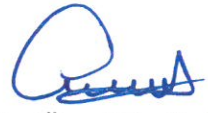
Tablo 10. Çimento Katkısı Tespiti için Araştırılan Fazlar				
Bileşen Adı	Kimyasal Formülü ve Adı	Mineral Adı	Oluşum Sıcaklığı (°C)	Açıklama
Kalsiyum Silikatlar	$3\text{CaO}.\text{SiO}_2$ tri-kalsiyum silikat	Alit Hatrurit	1250-1450	Portland çimentosu mineralidir.
	$2\text{CaO}.\text{SiO}_2$ di-kalsiyum silikat	Belit Larnit (β -Belit)	900-1250	Portland çimentosu ve hidrolik kireç mineralidir.
Kalsiyum Alüminatlar	$3\text{CaO}.\text{Al}_2\text{O}_3$ tri-kalsiyum alüminat	Mayenit	1250-1450	Portland çimentosu mineralidir.
Kalsiyum Alüminoferritler	$4\text{CaO}.\text{Al}_2\text{O}_3.\text{Fe}_2\text{O}_3$ tetra-kalsiyum alüminoferrit	Brownmillerit	1250-1450	Portland çimentosu mineralidir.

5. NOTLAR

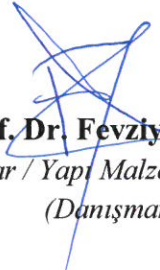
“24.04.2025 Üretim Tarihli 2404S50003 Seri Numaralı MasterCrete™ 285 Thix (Albaria® Struttura) Tamir Harcı Malzeme Analiz Raporu” kapsamında yapılan analiz, tespit ve değerlendirmeler sadece bahsi geçen bu ürüne mahsustur. Onaylı rapor üzerinde yapılacak tahrifat ve değişikliklere telif hakları kanuna göre hukuki sonuçlar terettüp eder.

Dr. Öğr. Üyesi İrem CERAN

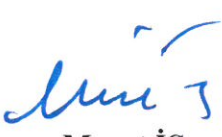
Restorasyon Uzm.
(Merkez Müdürü)

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÖZBAŞ

Kimyager

Prof. Dr. Fevziye AKÖZ

Y. Mimar / Yapı Malzemesi Uzmanı
(Danışman)

Mesut İŞ

Jeoloji Müh.

Ersin KAYGISIZ

Astronom - Y. Fizikçi

Kerem ABUHAN

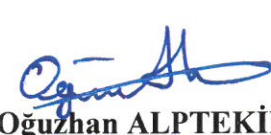
Konservatör-Restoratör

Hamza TERZİ

İnşaat Müh.

Kemal PAMPAL

Restoratör

Oğuzhan ALPTEKİN

Restoratör

VAKIF KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ

KURAM

FSMVÜ Topkapı Yerleşkesi
Merkezefendi Mah. Mevlevihane Cad.
No:27 Zeytinburnu/İstanbul, Türkiye
T: 0212 369 81 62 – 2081

kuram.fsm.edu.tr – kuram@fsm.edu.tr

**FATİH
SULTAN
MEHMET**
VAKIF ÜNİVERSİTESİ